

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžf/103/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200881
Dátum vydania rozhodnutia: 14.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200881.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: SLOVAKIA PLAY spol. s r.o., so sídlom Hviezdoslavova 315, 905 01 Senica, IČO: 18 048 595, právne zastúpený: Martin Džačovský s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Hviezdoslavova 315, 905 01 Senica, proti žalovanému: Daňový úrad Žilina, so sídlom Janka Kráľa 2, 010 01 Žilina o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 9500501/5/3543978/2012/Fil zo dňa 29.11.2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/237/2014-30 zo dňa 13.08.2015 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/237/2014-30 zo dňa 13.08.2015 p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením podľa § 246 ods. 1 v spojení s § 104 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v priebehu konania zistil, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 29.11.2012 už bolo predmetom súdneho preskúmania v konaní 14S/25/2013, pričom súd toto konanie zastavil v zmysle § 250d ods.3 O.s.p. uznesením č. k. 14S/25/2013-28 zo dňa 18.06.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.01.2015. Toto rozhodnutie predstavuje prekážku rozhodnutej veci (res iudicata), ktorá s poukazom na § 159 ods. 3 O.s.p. bráni tomu, aby bola vec meritorne prejednávaná a rozhodnutá. V rozhodnutí krajský súd zároveň v súlade s ustanovením § 250 ods. 4 O.s.p. opravil označenie žalovaného z Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky na Daňový úrad Žilina, ktorý ako správny

orgán rozhodol v poslednom stupni.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie. Žalobca v odvolaní namietal, že v napadnutom uznesení je ako žalovaný uvedený len Daňový úrad Žilina aj keď žalobca žiadal, aby bol Daňový úrad Žilina pripustený do konania ako žalovaný v 2. rade. Ďalej žalobca namietal, že sa v konaní domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a krajský súd rozhodol o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Podľa názoru žalobcu sa krajský súd nezaoberal skutočnosťou, že formálna správnosť a súlad vyrubenej nedoplatky s evidenciou podliehajú súdnemu prieskumu a pri rozhodovaní o vydaní bezdôvodného obohatenia toto malo byť vyriešené ako predbežná otázka. Žalobca záverom zdôraznil, povinnosť krajského súdu skúmať, či ustanovenie § 89 ods. 3 druhá veta zák. č. 563/2009 Z.z. je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a že postupom podľa tohto ustanovenia bol žalobca závažne poškodený a malo to pre neho nezvratné dôsledky. Na základe uvedeného navrhol zrušiť uznesenie krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu").

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 250 ods. 2 O.s.p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podat' žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konat' malo.

Podľa § 250 ods. 4 O.s.p. pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je žalovaným správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni.

Podľa § 250b ods. 1 O.s.p. žaloba sa musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Odvolačný súd zo spisu krajského súdu, ktorého súčasťou je administratívny spis ako aj pripojený spis sp. zn. 14S/25/2013 zistil, že žalobca podal na krajský súd žalobu smerujúcu proti Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky ako žalovanému, ktorej predmetom bolo vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 9.400 €. Žalobca odôvodňoval podanie žaloby tým, že daňový exekučný príkaz Daňového úradu Žilina, na základe ktorého bola nariadená daňová exekúcia prikázaním pohľadávky z účtu žalobcu na vymoženie daňového nedoplatku vo výške 9.400 € je v rozpore s platnými predpismi.

Na výzvu súdu, aby ozrejmil, či podal žalobu na plnenie (vydanie bezdôvodného obohatenia) alebo žalobu podľa II. hlavy piatej časti O.s.p. a prípadne doplnil jej náležitosti, žalobca jednoznačne uviedol, že sa jedná o žalobu podľa II. hlavy piatej časti O.s.p.. Žalobca trval na tom, že došlo k porušeniu zákona zo strany Daňového úradu Žilina vydaním daňového exekučného príkazu č. 9500501/5/3543978/2012/Fil zo dňa 29.11.2012 bez toho, aby vyčíslil z akých súm sa dlžná suma skladá a ako vznikol daňový nedoplatok. Zároveň požiadal, aby súd na strane žalovaného pripustil ako žalovaného v 2. rade Daňový úrad Žilina.

K námietke žalobcu ohľadom neprípustenia Daňového úradu Žilina do konania ako žalovaného v 2. rade obsiahnutej v odvolaní odvolací súd uvádza, že ju nepovažuje za dôvodnú.

Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky viac krát zdôraznil vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napr. v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11.08.2010, sp. zn. 2Sž/2/2010 a uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13.07.2011, sp. zn. 4Sžo/19/2011), ustanovenie § 250 ods. 4 O.s.p. má kogentný charakter a ide o špeciálnu právnu úpravu účastníkov v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p.. Nesprávne označenie žalovaného v konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu nebráni súdu, aby konal so správne identifikovaným žalovaným, pokiaľ táto skutočnosť vyplýva zo samotnej žaloby a aby žalovaný správny orgán bol aj správne označený v písomnom vyhotovení rozhodnutia súdu.

Nesprávne, resp. neúplné označenie žalovaného správneho orgánu nemôže mať za následok zamietnutie žaloby pre nedostatok pasívnej legitímácie na strane správneho orgánu, pokiaľ žaloba obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 249 ods. 2 O.s.p), t. j. najmä označenie rozhodnutia správneho orgánu ktoré napadá, nakoľko správne resp. úplné označenie žalovaného správneho orgánu vyplýva z takto označeného rozhodnutia.

Vzhľadom k tomu, že žalobca jednoznačne označil rozhodnutie, ktorého zákonnosť sa žalobou napáda, t.j. daňový exekučný príkaz vydaný Daňovým úradom Žilina, postupoval krajský súd správne, ak v súlade s kogentným ustanovením § 250 ods. 4 O.s.p. nesprávne označený subjekt Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky opravil na Daňový úrad Žilina, ktorý ako správny orgán rozhodol v poslednom stupni.

K námietke žalobcu, že sa domáhal bezdôvodného obohatenia a krajský súd rozhodol o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia odvolací súd poukazuje na podanie žalobcu zo dňa 26.06.2015 označené ako doplnenie žaloby, v ktorom žalobca bez pochyb uviedol, že sa jedná o žalobu podľa II. hlavy piatej časti O.s.p., teda rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov a tvrdil, že došlo k porušeniu zákona rozhodnutím Daňového úradu Žilina. Na základe toho možno skonštatovať, že

krajský súd nepochybil, ak konanie označil ako preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupoval podľa § 247 a nasl. O.s.p..

Odvolací súd má rovnako ako krajský súd za ustálené, že predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia - daňového exekučného príkazu žalovaného - Daňový úrad Žilina a taktiež, že je ako prvé potrebné vyriešiť splnenie podmienok konania.

Občiansky súdny poriadok dbá o to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne ustanovených pravidiel, ktorých dodržiavanie je predpokladom, aby súd mohol konať a vydať rozhodnutie. Tieto predpoklady sa nazývajú procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky, a tie môžu byť odstrániteľné a neodstrániteľné. Neodstrániteľné nedostatky (podmienky) konania majú za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť podľa § 104 ods. 1, prípadne vec postúpiť inému orgánu. Medzi neodstrániteľné podmienky konania patrí prekážka rozhodnutej veci (res iudicata) upravená v § 159 ods. 3 O.s.p..

Prekážka veci raz rozhodnutej (res iudicata) je iba vtedy prekážkou brániacou v priebehu iného konania, ak ide o vec totožnú nielen v účastníkoch ale aj v predmete veci, tzn. v ich požiadavke a v právnom základe tejto požiadavky (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13.04.2010, sp. zn. 5Sžf/67/2009)

Totožnosť veci je daná jednak totožnosťou účastníkov, jednak totožnosťou predmetu rozhodovania; v prieskumnom konaní podľa § 244 a nasl. O.s.p. by išlo o totožný predmet rozhodovania, keby opravný prostriedok smeroval proti tomu istému rozhodnutiu, ktoré už bolo súdom preskúmané (R 22/1979).

Krajský súd (po ustálení predmetu konania na základe výzvy) skúmal, či vo veci môže konať a rozhodnúť alebo musí konanie zastaviť a dospel k záveru, že v konaní sp. zn. 14S/237/2014 existuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorým je prekážka veci raz rozhodnutej. Z pripojeného spisu zistil, že predmetom konania sp. zn. 14S/25/2013 bolo preskúmanie zákonnosti daňového exekučného príkazu č. 9500501/5/3543978/2012/Fil zo dňa 29.11.2012 vydaného Daňovým úradom Žilina. Toto konanie bolo s poukazom na § 250d ods. 3 O.s.p. právoplatne zastavené uznesením č. k. 14S/25/2013-28, nakoľko žaloba bola podaná oneskorene, teda po dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia správneho orgánu.

Na základe vyššie uvedeného je zrejmá totožnosť predmetu konania, t.j. preskúmanie zákonnosti toho istého rozhodnutia a totožnosť subjektov, keďže rovnako v konaní sp. zn. 14S/25/2013 ako aj sp. zn. 14S/237/2014 je žalobcom spoločnosť SLOVAKIA PLAY spol. s.r.o. a ako žalovaný bol pôvodne nesprávne označené Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky a po oprave v zmysle § 250 ods. 4 O.s.p. je žalovaným Daňový úrad Žilina.

S poukazom na prekážku veci rozhodnutej (res iudicata) považuje odvolací súd postup krajského súdu spočívajúci v zastavení konania podľa § 104 O.s.p. za správny.

Záverom žalobca v odvolaní poukázal na nesprávny postup krajského súdu, ktorý mal posudzovať formálnu správnosť rozhodnutia a súlad vyrubenej nedoplatky s evidenciou ako predbežnú otázku v konaní o vydaní bezdôvodného obohatenia a v tejto súvislosti na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 16.05.2011, sp. zn. I ÚS 235/2012.

Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 16.05.2011, sp. zn. I ÚS 235/2012 sa zaoberá princípom subsidiarity rozhodovania ústavného súdu vo vzťahu k iným súdom zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmyslom a účelom uvedeného princípu je to, že ochrana ústavnosti nie je a podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale všetkých orgánov verejnej moci v rámci ich zverených kompetencií. Sťažovateľka v konaní namietala postup a následné rozhodnutia daňového úradu a finančného riaditeľstva v jej daňovej veci najmä z hľadiska rešpektovania ňou označených základných práv, v dôsledku porušenia ktorých sa domáhala ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním

žaloby o preskúmanie správnych rozhodnutí všeobecným súdom zrušenia ňou označených rozhodnutí. Za tejto situácie ústavný súd konštatoval, že sťažnosť na ústavnom súde by musela byť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv bude najprv rozhodovať všeobecný súd. Ústavný súd zaujal názor, že v prípade podania opravného prostriedku (prípadne žaloby v rámci správneho súdnictva) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o správnej žalobe).

Toto uznesenie, resp. v ňom uplatnený princíp subsidiarity však nie je možné aplikovať tak, ako poukázal žalobca, teda že by súd v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia mal predbežne riešiť nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, ale práve naopak. Rovnako ako je potrebné najprv využiť všetky možnosti ochrany práv na všeobecnom súde a potom inštitút ústavnej sťažnosti, aj v tomto prípade je potrebné najprv vyriešiť otázku zákonnosti resp. nezákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu, a to zákonným spôsobom stanoveným v II. hlave piatej časti O.s.p. a až následne si na základe právoplatného rozhodnutia o zrušení nezákonného rozhodnutia uplatňovať prípadné plnenie (vydanie bezdôvodného obohatenia).

Najvyšší súd v tejto súvislosti dovoľuje poukázať na ustanovenie § 250b ods. 1 O.s.p., kde je stanovená povinnosť podať žalobu do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni a zameškanie lehoty nemožno odpustiť. Táto lehota na podanie žaloby je lehotou prekluzívnou, ktorej nedodržanie má za následok zastavenie konania a nie je ju možné obchádzať podaním žaloby o plnenie.

Odvolací súd má na základe predchádzajúcich skutočností a záverov za to, že námietky žalobcu uvedené v odvolaní neboli spôsobilé spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia a krajský súd sa preto správne nezaoberal dôvodmi žaloby, pretože zistil dôvod, ktorý viedol k nemeritórnemu (procesnému) rozhodnutiu.

Nakoľko odvolací súd nezistil dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, uznesenie o zastavení konania ako vecne správne potvrdil (§ 219 O.s.p.).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a analogicky podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., keďže výsledok konania je obdobný ako pri zastavení konania a nemožno hovoriť o procesnom úspechu, resp. neúspechu v spore ani o procesnom zavinení skončenia konania, preto odvolací súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.